An Bhruiséil, 5 Bealtaine 2026
(OR. en)

8756/26

AGRI 329
ENV 433

NÓTA

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	na toscaireachtaí
Ábhar:	Infhaighteacht agus inacmhainneacht leasachán san Aontas – Tacú le feirmeoirí agus córais bhia athléimneacha a chur chun cinn – Seisiún tuairimíochta

De théisclim don chruinniú den Chomhairle Talmhaíochta agus Iascaigh an 26 Bealtaine 2026, gheobhaidh na toscaireachtaí, san Iarscríbhinn, doiciméad cúlra maidir leis an ábhar thuasluaite.

Infhaighteacht agus inacmhainneacht leasachán san Aontas – Tacú le feirmeoirí agus córais bhia athléimneacha a chur chun cinn

Tar éis phaindéim COVID-19, na géarchéime fuinnimh agus ionradh na Rúise ar an Úcráin, ghlac an Coimisiún Teachtaireacht i mí na Samhna 2022 dar teideal *Ensuring availability and affordability of fertilisers* [Infhaighteacht agus inacmhainneacht leasachán a áirithiú][1]. Áiríodh sa teachtaireacht roinnt beart chun foinsí leasacháin allmhairithe an Aontais a éagsúlú, tacú le táirgeadh leasacháin laistigh den Aontas, táirgeadh agus glacadh roghanna malartacha ar leasacháin cheimiceacha a éascú agus úsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite i dtáirgeadh leasacháin a chur chun cinn. Ag an gcruinniú a bhí ag Comhairle AGRIFISH i mí na Samhna 2022, ba dhíol sásaimh i gcoitinne do na toscaireachtaí an Teachtaireacht, agus d'iarr siad ar an gCoimisiún féachaint ar ghníomhaíochtaí agus tionscnaimh bhreise maidir leis an tsaincheist sin.

I ngeall ar an staid reatha sa Mheánoirthear, is mó práinn a bhaineann leis an bhfreagairt ar na dúshláin a eascraíonn as spleáchas fuinnimh an Aontais agus as an gcur isteach leanúnach ar shlabhraí soláthair domhanda, rud a chuireann brú mór ar tháirgeadh bia an Aontais, ar chostais ionchuir, ar ioncam feirmeoirí agus ar phraghsanna bia san Aontas. Sa Teachtaireacht ón gCoimisiún le déanaí dar teideal *Aontas Fuinnimh Fuinneamh slán inacmhainne trí ghníomhaíocht a bhfuil dlús curtha léi*[2], leagtar béim ar an ngéarghá atá le gníomhaíochtaí a threisiú, rud a spreagfaidh neamhspleáchas agus táirgeadh méadaithe fuinnimh ghlain san Aontas agus spleáchas laghdaithe ar fhoinsí seachtracha fuinnimh neamh-inathnuaite. Agus na costais fuinnimh ag dul i méid srian, cuirtear srian ar acmhainneacht táirgthe leasacháin cheimicigh an Aontais de dheasca spleáchas thionscal leasacháin an Aontais ar úsáid fuinnimh, rud a íoctar go daor as. An tráth céanna, bíonn tionchar ag na praghsanna arda atá ann faoi láthair agus ag an suaitheadh sa slabhra soláthair ar leasacháin allmhairithe, rud a mhéadaíonn costais, agus a chuireann leis an gcruachás. Léiríonn an staid reatha go bhfuil na margaí leasacháin fós leochaileach.

[1] 14613/1/22 REV 1
[2] 8482/26 + ADD1

Sa chomhthéacs sin, tá infhaighteacht agus inacmhainneacht leasachán ar ais ar chlár oibre an bheartais talmhaíochta. I bhfianaise na Teachtaireachta atá le teacht maidir le plean gníomhaíochta um leasacháin, tá sé níos tábhachtaí ná riamh bearta gearrthéarmacha, meántéarmacha agus fadtéarmacha a chur chun cinn chun neamhspleáchas straitéiseach an Aontais i leith úsáid leasacháin a fheabhsú. Leis na bearta sin, ba cheart féachaint le tacaíocht a thabhairt d'fheirmeoirí, le córais bhia athléimneacha a chur chun cinn agus le hinacmhainneacht bia a chosaint do thomhaltóirí. Is sa chomhthéacs seo a iarrann an Uachtaránacht ar na hairí aghaidh a thabhairt ar na ceisteanna seo a leanas:

- An bhfuil na bearta a mholtar i dTeachtaireacht 2022 maidir le hinfhaighteacht agus inacmhainneacht leasachán a áirithiú fós bailí? Chun gur féidir aghaidh a thabhairt ar na dúshláin ghearrthéarmacha, mheántéarmacha agus fhadtéarmacha faoi na srianta geopholaitiúla agus áitiúla atá ann faoi láthair, cad iad na bearta breise nó malartacha a mheasann sibh a bheith riachtanach?

- Agus na dúshláin bhreise a bhaineann le táirgeadh, úsáid agus soláthar leasacháin san Aontas á gcur san áireamh, cé mar is féidir athléimneacht agus iomaíochas na hearnála feirmeoireachta agus na gcóras bia san Aontas a áirithiú?